

สอนอ่านเพื่อแปล หรือ สอนแปลเพื่ออ่าน

อรุณาก วิมลเจลา

โดยปกติแล้วนั้น ผู้ที่จะแปลหนังสือได้ดีต้องอ่านหนังสือได้ดีก่อนนั้นก็ก็ต้องเข้าใจเนื้อหาของต้นฉบับเป็นอย่างดี เพื่อจะแปลให้ได้ถูกต้อง อันนับเป็นคุณสมบัติหลักประการแรกของการแปลโดยทั่ว ๆ ไป ดังนั้นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ก็คือผู้แปลจะต้องมีความรู้ในภาษาที่ใช้ในต้นฉบับเป็นอย่างดี ตั้งแต่ระดับคำศัพท์สำนวน ระดับวลี ไปจนถึงระดับประโยค ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเรื่องไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคเป็นสำคัญ ยิ่งไปกว่านั้นยังต้องมีความเข้าใจในระดับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค อันแสดงจาก pronoun reference (เช่น which, this, it, they) และคำประเภท connectives (เช่น otherwise, however, moreover) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ นับเป็นกลไกทางภาษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อความเข้าใจของผู้เรียน ดังนั้นในการสอนอ่านภาษาต่างประเทศแก่ผู้เรียนในระดับต้นและกลาง โดยเฉพาะผู้เรียนภาษาอังกฤษนั้น จึงมักเน้นในประเด็นเหล่านี้มาก และมักจะมีแบบทดสอบเพื่อวัดความเข้าใจของผู้เรียนในเรื่องที่อ่านที่เน้นในประเด็นเหล่านี้ด้วยเช่นเดียวกัน อันจะเห็นได้จากข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย และข้อสอบชิงทุนต่าง ๆ เป็นอาทิ ซึ่งมักจะออกมาในรูปแบบปรนัยโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวัดความเข้าใจในระดับเนื้อหาของผู้เรียนในเรื่องที่อ่าน เช่นให้ผู้เรียนระบุใจความหลัก (main idea) หรือให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องโดยอิงข้อเท็จจริงหรือข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน และวัดความรู้ในระดับภาษาโดยตรงของผู้เรียนเช่น

ให้ระบุว่า pronoun reference ที่ยกมานั้น แทนคำหรือข้อความใดในประโยค เป็นต้น โดยมากแล้วผู้เรียนซึ่งทำข้อสอบประเภทนี้ได้ดีมักจะมี ความพอใจกับทักษะการอ่านของตนอยู่พอสมควรและเมื่อเข้ามาเรียนวิชา Reading ในระดับอุดมศึกษาก็ยังคงมีความพอใจกับทักษะการอ่านของตนอยู่ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการสอนอ่านโดยอาศัยทฤษฎีการสอนอ่านทั่วไป เช่น การใช้ dictionary, การเดาความหมายของศัพท์จาก context clues, skimming and scanning, การหา main idea และ supporting “details” การแยกแยะระหว่าง facts และ opinions การหา inference ตลอดจนถึง การอ่านแบบวิพากษ์วิจารณ์ (critical reading) เป็นต้น ซึ่งหลักของการอ่านเหล่านี้มักจะมีมุ่งประเด็นไปในการฝึกฝนผู้เรียนให้มีความเข้าใจในระดับเนื้อหาของสิ่งที่อ่านและการวัดผลส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นคำถามในรูปแบบปรนัยซึ่งผู้เรียนก็มีความคุ้นเคยอยู่แล้วตั้งแต่เรียนอยู่ในระดับมัธยม เรียกได้ว่าเมื่อผ่านวิชา Reading มาแล้วผู้เรียนน่าจะมีทักษะการอ่านที่ดีและน่าจะมีความพร้อมพอสมควร สำหรับทักษะการแปลและทักษะการเขียนซึ่งต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นบันไดเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม เหล่าอาจารย์ทั้งหลายที่สอนวิชาแปล และวิชาเขียนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษารวมทั้งตัวผู้เขียนเองด้วยนั้น คงต้องยอมรับว่าในความเป็นจริงแล้ว ผู้เรียนหาได้มีความพร้อมดังที่ควรจะเป็นไม่ จึงเป็นเรื่องชวนให้คิดว่าจะมีวิธีใดหรือไม่ที่จะช่วยผู้เรียน

ได้พัฒนาทักษะการอ่านของตนให้อยู่ในระดับที่เรียกได้ว่า “เข้าใจจริง ๆ” แทนระดับ “คิดว่าเข้าใจ” อย่างที่เป็นอยู่นี้

ผู้เขียนมาได้รับคำตอบหนึ่งสำหรับคำถามนี้เมื่อได้มาสอนวิชาแปลเบื้องต้นที่คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อหลายปีมาแล้วที่แรกนั้นผู้เขียนก็มีความเข้าใจในเรื่องไขเบื้องต้นของวิชาแปลว่าต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นหลัก เพราะ “เมื่ออ่านเข้าใจ ก็ต้องแปลได้” โดยไม่ได้ตระหนักเลยว่านิสิตอักษรศาสตร์ซึ่งน่าจะถือว่ามีควมถนัดในการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่านิสิตคณะอื่นนั้น แท้ที่จริงแล้ว ก็ยังมีปัญหาในการอ่านอยู่อีกมาก โดยเฉพาะ**ในระดับภาษา** ทั้งในเรื่องคำศัพท์สำนวนตลอดไปจนถึงไวยากรณ์และโครงสร้างของประโยคเป็นสำคัญ ดังนั้นสิ่งที่ต้องแก้ไขให้ผู้เรียน ส่วนใหญ่จึงไม่ใช่การปรับปรุงสำนวนภาษาดังที่ผู้เขียนเข้าใจแต่แรก หากแต่เป็นการแก้ไขในเรื่องความถูกต้องของความหมายอันนับเป็นเกณฑ์สำคัญประการแรกของการแปลเลยก็เดียว การสอนแปลอังกฤษ-ไทย โดยเฉพาะในระดับต้นของคณะอักษรศาสตร์จึงมีลักษณะเป็นการให้ผู้เรียนฝึกแปลเพื่อช่วยเสริมการอ่านไปโดยปริยาย ทั้งนี้โดยเน้นในเรื่องไวยากรณ์และโครงสร้างของประโยคตั้งแต่แรกผู้เรียนอาจจะไม่ค่อยได้สนใจหรือให้ความสำคัญเท่าที่ควรเมื่อสอนอยู่ในรูปของวิชาไวยากรณ์ หรือหลักภาษาโดยตรง ทั้ง ๆ ที่ก็เรียนมามากแล้วในระดับมัธยม แต่เมื่อต้องมาประยุกต์ใช้ในวิชาแปล ผู้เรียนจะตระหนักมากขึ้นว่ากลไกทางภาษาเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งและได้เรียนรู้ข้อจำกัดของตนเองว่า “ยังเข้าใจไม่จริง” ในยามที่ต้องแปลข้อความนั้นออกมาทั้งหมด ทำให้ต้องฝึกการอ่านโดยละเอียดเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับคำ ระดับวลี ระดับประโยคตลอดมาจนถึงระดับย่อหน้าเลยก็เดียว จะขอยกตัวอย่างให้เห็นว่าการทดสอบด้วยการแปล ได้แสดงให้เห็นปัญหาการขาดความเข้าใจในระดับต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างไรบ้าง ดังต่อไปนี้

ระดับคำ

จุดประสงค์ : เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียน

ในเรื่องคำศัพท์และความสามารถในการเลือกความหมายที่ถูกต้องของคำศัพท์ที่มีหลายความหมายในพจนานุกรม ซึ่งเป็นปัญหาที่พบบ่อยในหมู่นักเรียน

ตัวอย่างประโยคทดสอบ :

1. If there are more **patient** pedestrians, there will be fewer pedestrian **patients**.

ข้อสังเกต patient เป็นได้ทั้งนาม และคุณศัพท์ เมื่อเป็นนาม แปลว่า “คนป่วย” เมื่อเป็นคุณศัพท์แปลว่า “ใจเย็น, อุตุน” ดังนั้น patient pedestrians จึงควรแปลว่า “คนเดินถนนที่ใจเย็น” และ pedestrian patients ควรแปลว่า “คนป่วยที่เป็นคนเดินถนน”

2. This is a good week for you to pay **outstanding** bills.

ข้อสังเกต outstanding เป็นคุณศัพท์ที่มีความหมายหลายอย่างแล้วแต่คำนามที่ขยาย เช่น outstanding work แปลว่า “ผลงานดีเด่น” แต่ outstanding problem แปลว่า “ปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข” และถ้าเกี่ยวกับเรื่องเงินทองเช่น outstanding fines จะแปลว่า “ค่าปรับที่ยังไม่ได้ชำระ” ดังนั้น outstanding bills จึงควรแปลว่า “บิลที่ยังไม่ได้ชำระ”

3. A committee is a group of persons who keep **minutes** and waste hours.

ข้อสังเกต minute เมื่อเป็นคำนาม ออกเสียงว่า มิ-นิต แปลว่า “นาที” หรือบางทีก็แปลว่า “รายงานการประชุม” to keep minutes ในประโยคนี้ เป็นการเล่นคำเพื่อล้อเลียนความล่าช้าในการทำงานของคณะกรรมการ แปลได้ 2 ความหมายว่า “รักษานาที” หรือ “จดรายงานการประชุม”

ระดับวลีและระดับประโยค

จุดประสงค์ : 1) เพื่อทดสอบความเข้าใจที่ถูกต้องใน**ระดับวลี**ของผู้เรียนให้เห็นชัดเจนว่าผู้เรียนทราบแน่นอนว่าคำใดเป็น**คำหลัก** (headword) และคำหรือข้อความใดเป็น**ส่วนขยาย** และที่สำคัญก็คือ ทดสอบว่า

ผู้เรียนทราบหรือไม่ว่า คำขยายเหล่านั้นเป็นคำประเภทใด (parts of speech) เพื่อจะได้บอกความหมายได้ถูก

2) เพื่อทดสอบความรู้ในระดับประโยคของผู้เรียน อันได้แก่ความรู้ด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ตลอดจนความรู้ใน reference ต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้เรียนเข้าใจความหมายของทั้งประโยคอย่างถูกต้องจริง ๆ ไม่ใช่ใช้แค่เพียงความรู้ในเรื่องคำศัพท์ และผูกเป็นเรื่องออกมาเอง ดังที่นิยมกระทำกัน

ตัวอย่างประโยคทดสอบ :

1. Children afflicted with this disease (Kwashiorkor), have **swollen bellies, limbs, and faces** as well as pale skin and reddish hair.*

ข้อสังเกต : วลีที่พิมพ์ตัวเข้มเป็นอาการของเด็กที่ป่วยด้วยโรคขาดโปรตีน (Kwashiorkor) ที่พบมากในแอฟริกา โดยที่ผู้ป่วยจะมีอาการต่าง ๆ คือ “ท้องป่อง, แขนขาบวม และใบหน้าบวม” เพราะ swollen ขยายคำนาม bellies, limbs and faces ที่ตามมาทั้ง 3 ตัว แต่ก็มีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่แปลข้อความส่วนนี้ว่า “เด็กที่ป่วยด้วยโรคนี้จะมี ท้องป่อง แขนขา และใบหน้า” โดยเข้าใจว่า swollen ขยายเฉพาะ bellies เท่านั้น ซึ่งจะทำให้ได้ข้อความที่ฟังดูแปลก เพราะผู้ป่วยที่ไหน ๆ ก็น่าจะมี “แขนขา และใบหน้า” อันนับเป็นอวัยวะสำคัญด้วยกันทั้งนั้น ไม่น่าจะเป็นอาการพิเศษของโรคนี้แต่ประการใด

2. If there is no family history of **similar periodic headaches**, the doctor will tend to look for some physical cause for the headaches rather than diagnosing **them** as migraines.*

ข้อสังเกต : มีผู้เรียนแปลประโยคนี้มาว่า “ถ้าครอบครัวไม่เคยมีประวัติมาก่อนว่าเคยปวดหัวคล้าย

กันเป็นชั่วโมง ๆ หมอมักจะมองหาสาเหตุทางร่างกายของการปวดหัวมากกว่าจะวินิจฉัยว่า **คนไข้** เป็นไมเกรน ซึ่งฟังดูเหมือนจะถูก แต่เมื่อเทียบกับประโยคภาษาอังกฤษแล้ว มีสิ่งที่ส่อว่าผู้เรียนยังต้องปรับปรุงความรู้ด้านโครงสร้างทั้งในระดับวลี และระดับประโยค กล่าวคือ

ก. ควรแปล similar periodic headaches ว่า “การปวดศีรษะเป็นระยะ ๆ ทำนองนี้” เพราะ similar ขยาย periodic headaches ทั้งข้อความและ periodic ก็มีความหมายตามพจนานุกรมว่า happening occasionally and at fairly regular intervals จึงควรแปลว่า “เป็นระยะ ๆ” ไม่ใช่ “เป็นชั่วโมง ๆ”

ข. them แทนคำว่า headaches ที่อยู่ข้างหน้า ไม่ใช่แทนคำว่า patients ที่ผู้เรียนเติมขึ้นมาเองจากความเข้าใจของตน เพราะแพทย์จะไม่สามารถ diagnose the patients as migraines ได้เนื่องจากจะมีผลให้ทั้ง patients และ migraines กลายเป็นสิ่งเดียวกัน แต่จำเป็นต้องการให้มีความหมายดังที่ผู้เรียนแปลมาภาษาอังกฤษจะเป็น diagnose the patients as **having** migraines ดังนี้เป็นต้น

3. To increase blood circulation in the hands and legs and therefore ease **the pressure of blood circulation in the painful swollen blood vessels in the head**, relax the limbs, shake them and place them in hot or cold water.*

ข้อสังเกต : ก. มีผู้เรียนแปลวลีที่พิมพ์ตัวเข้มมาว่า “(ความดันของการไหลเวียนของเลือด) ซึ่งก่อให้เกิดอาการบวมในหลอดเลือด และปวดศีรษะ” ซึ่งฟังดูแล้วเหมือนกับว่าไม่มีอะไรผิด แต่เมื่อมาพิจารณาจากโครงสร้างของวลีในภาษาอังกฤษแล้วจะเห็นว่าคำแปลนี้ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะ painful จะขยายข้อความที่ตามมาทั้งหมด คือ swollen blood vessels in the head.

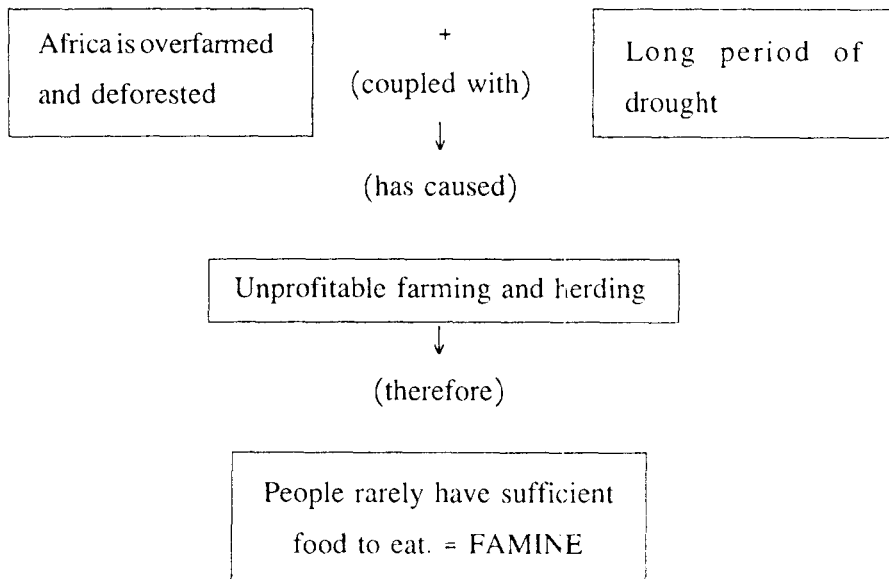
* ผู้เขียนได้ทดลองใช้ประโยคเหล่านี้กับนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เรียนวิชา Foundation English II กับผู้เรียนภาคต้น ปีการศึกษา 2538 เป็นประโยคที่พบในบทเรียนของวิชาดังกล่าวอยู่แล้ว

ตัวอย่างประโยคทดสอบ :

Famine often occurs because Africa is overfarmed and deforested. **This, coupled with** long periods of drought, has caused farming and herding to be unprofitable. **Therefore,** people rarely have sufficient food to eat.

ข้อสังเกต : ผู้เรียนอาจจะหาความหมายของคำศัพท์ที่ตนไม่คุ้นเคยในประโยคนี้ได้จากพจนานุกรม โดยที่บางคำอาจหาความหมายได้เลยตรง ๆ เช่น famine, drought, sufficient แต่บางคำก็อาจต้องใช้ความรู้ทางไวยากรณ์เข้าช่วย เช่น overfarmed อาจดูได้จากคำว่า

farm (verb) หรือ deforested อาจดูได้จากคำว่า deforest หรือ deforestation เป็นต้น แต่คำที่พิมพ์ตัวเข้ม โดยเฉพาะ This (ในประโยคที่สอง) นั้นผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจข้อความทั้งหมดจริงๆ จึงจะบอกได้ว่า This แทนข้อความว่า (The fact that) Africa is overfarmed and deforested. ในประโยคข้างหน้าไม่ใช่แทน famine คำเดียว หรือ แทนข้อความทั้งหมดในประโยคหน้า และเมื่อแปลข้อความทั้งย่อหน้านี้ออกมาก็ต้องให้เห็นชัดเจนว่าย่อหน้านี้เป็นการอธิบายสาเหตุการเกิดทุพภิกขภัย (famine) ในแอฟริกา ว่าเกิดจากสาเหตุหลัก 3 ประการ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันดังนี้

ควรแปลว่า

“ทุพภิกขภัยมักเกิดขึ้น เพราะแอฟริกาใช้พื้นที่ทำไร่ทำนาและทำลายป่ามากเกินไป ซึ่งเมื่อประกอบกับการที่มีฤดูกาลแห้งแล้งอันยาวนานด้วยแล้วจึงทำให้การเลี้ยงสัตว์และการทำไร่ไถนาประสบภาวะขาดทุนตามไปด้วย ดังนั้นผู้คนจึงไม่ค่อยมีอาหารพอที่จะรับประทาน”

การฝึกให้ผู้เรียนได้แปลข้อความบางข้อความที่ตนอ่าน เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจจริงหรือไม่ น่าจะเป็นหนทางที่ดีหนทางหนึ่งในการขจัดปัญหาในการอ่านของผู้เรียนลงได้ เพราะอย่างน้อยก็น่าจะทำให้ผู้สอนได้รู้จัก

ที่ควรแก้ไขปรับปรุงในเรื่องการอ่านของผู้เรียน เช่น หากพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการแปลวลีเพราะขาดความรู้ในเรื่อง parts of speech เป็นหลัก ก็ต้องหาแบบฝึกหัดที่เน้นในการแปลวลีมาให้ผู้เรียนทำเพิ่ม หรือถ้าหากเป็นปัญหาการขาดความเข้าใจไวยากรณ์ และโครงสร้างของประโยค โดยเฉพาะประโยคลดรูป (เช่นประโยคที่ละ Which + Verb to be เอาไว้) ที่มีมักจะก่อปัญหาต่อผู้เรียนมากที่สุดปัญหาหนึ่งนั้น ก็ควรจะหาแบบฝึกหัดที่เน้นในเรื่องเหล่านี้มาให้ทำเสริมเป็นต้น ดีกว่าจะปล่อยให้ผู้เรียนฝึกอ่าน และทำแบบฝึกหัดที่วัดความเข้าใจ

ด้วยการให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องไปเรื่อย ๆ ดังที่นิยมปฏิบัติกันเพราะการทดสอบเช่นนั้นนอกจากจะมีข้อโหว่คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเดาคำตอบได้แล้วก็ยังไม่อาจช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนส่วนใหญ่ ที่ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นว่าเป็น**ปัญหาในระดับภาษา**ได้ดีนัก เนื่องจากคำถามที่ใช้ในการทดสอบความเข้าใจในเรื่องที่อ่านนั้นโดยมากจะต้องอิง**ข้อเท็จจริง** จากเรื่องที่อ่านมาเป็นหลัก จึงเป็นการนำเอา**เนื้อหา**เข้ามามีส่วนในการวัดความเข้าใจของผู้เรียนมากกว่าที่จะมุ่งประเด็นไปยังปัญหาในเรื่องของภาษาจริง ๆ และผู้สอนก็มักต้องใช้เวลาไปไม่น้อยในการอ้างอิงข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านในการเฉลยคำตอบแก่ผู้เรียน แทนที่จะได้ใช้เวลามากกว่าที่ควรในการช่วยแก้ไข**ปัญหาในระดับภาษา**ของผู้เรียน แต่ในการสอนอ่านผ่านการแปลนั้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะสามารถมุ่งความสนใจไปยังปัญหาระดับภาษาได้อย่างเต็มที่ โดยอาศัยคำแปลที่ถูกต้องและครบถ้วนเป็นกระจุกส่องให้เห็นระดับความสามารถของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ในการแปลหน่วยเล็กสุดของประโยค คือระดับคำและระดับวลี ไปจนถึงระดับประโยคและระดับย่อหน้าเลยทีเดียว อีกทั้งจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำความหมายของคำศัพท์ที่ตนพบตลอดจนวิธีใช้ได้ดีกว่าการปล่อยให้คำศัพท์ “ผ่านตาไปเฉย ๆ” ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการอ่านของผู้เรียนโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะการเน้นให้ผู้เรียนแปลอย่างถูกต้องและครบถ้วนนั้นจะเป็นการบังคับบงกชให้ผู้เรียนต้องเปิดพจนานุกรมเพื่อหาคำแปลที่ถูกต้องที่สุดให้ได้ เป็นการส่งเสริมให้มีการค้นคว้าและฝึกความละเอียดถี่ถ้วนในเชิงภาษา ซึ่งเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นที่พึงมีของผู้เรียนภาษาโดยทั่วไป แต่ไม่อาจจะฝึกให้มีได้เต็มที่ในการสอนอ่านแบบที่ปฏิบัติกันอยู่ในเวลานี้ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้เรียนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเปิดพจนานุกรมในเวลาฝึกอ่าน เพราะอาจจะเดาความหมายได้โดยเลา ๆ จาก Context หรือไม่ก็อาจจะไม่เห็นความจำเป็นว่าต้องรู้ความหมายของศัพท์คำนั้นเพราะคำถามที่เกี่ยวกับคำศัพท์นั้นไม่มี หรือไม่ก็อาจจะเป็นเพราะปัญหาที่พบบ่อยที่สุดปัญหาหนึ่ง คือชี้แจงเปิดพจนาน-

ุกรมหรือไม่มีพจนานุกรมอยู่ในเวลานั้นเป็นต้น ผลก็คือผู้เรียนจะได้รับความรู้และการฝึกฝนภาษาในระดับที่ผิวเผินและไม่ค่อยจะจดจำอะไรได้เท่าที่ควรนักทั้งในด้านคำศัพท์และรูปประโยคซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมทักษะการเขียนและการพูดของผู้เรียนได้ต่อไป ผู้เขียนมีความเชื่อว่าการสอนภาษานั้น ตัวผู้เรียนคือบุคคลสำคัญที่สุดที่จะต้อง “ออกแรง” เพื่อการเรียนรู้ของตน ผู้สอนเป็นแต่เพียงผู้ให้หลักเกณฑ์และข้อสังเกตต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปฝึกฝนและพัฒนาได้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่การสอนอ่านเท่าที่เป็นอยู่ นี้ จะพบว่าผู้เรียนมิได้ “ออกแรง” มากอย่างที่ควรจะเป็น ยิ่งถ้าเป็นการให้อ่านด้วยตัวเอง เช่นการอ่านหนังสืออ่านนอกเวลาหรือการฝึกอ่านใน Reading lab โดยไม่มีผู้สอนคอยตรวจตราอยู่ด้วยแล้ว ก็จะพบว่าปัญหาของการที่ผู้เรียนละเลยหน้าที่ของตนนั้นจะยังมีมากขึ้น ซึ่งต่างจากการสอนแปลเพราะในการที่จะต้องผลิตคำแปลที่ถูกต้องและครบถ้วนออกมาให้ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ทั้งความรู้และความสามารถทางภาษา ตลอดจนการค้นคว้าหาคำศัพท์จากพจนานุกรมต่าง ๆ ไปด้วย และสิ่งที่ควรจะมีอย่างยิ่งในห้องเรียนแปล ก็คือพจนานุกรมที่ดีเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้และหากจะมีแบบฝึกหัดแปลพร้อมทั้งคำเฉลย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ด้วยตัวเองก็น่าจะเป็นการดียิ่งขึ้น เพราะถึงแม้ว่าบางครั้งผู้เรียนอาจจะไม่ได้ลงมือทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองทั้งหมดแต่อย่างน้อยการที่ได้เห็นคำศัพท์ต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแปลผ่านสายตาไป ก็อาจจะจดจำคำศัพท์เหล่านั้น ได้ดีกว่าด้วยการอ่านแบบธรรมดา ๆ ทั่วไป ยิ่งถ้าอาจารย์ผู้เตรียมแบบฝึกหัดแปลด้วยตนเองเหล่านี้ สามารถจะยกประเด็นต่าง ๆ ที่แตกต่างกันระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยออกมาเป็นข้อสังเกตให้ผู้เรียนได้เห็นด้วยแล้วผู้เรียนก็จะยิ่งได้ประโยชน์มากขึ้น ข้อสำคัญก็คือ แบบฝึกหัดแปลด้วยตนเองเหล่านี้ ไม่ควรมีความยาวเกิน 1 ย่อหน้า (ประมาณ 4-5 บรรทัด) เพราะ**ความยาวจะเป็นอุปสรรค**ทำให้ผู้เรียนชิงเบี่ยงไปเสียก่อนที่จะอ่านจบประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งความยาวจะทำให้เกิด

ความยุ่งยากในการเทียบคำแปลกับต้นฉบับอีกด้วย อันที่จริงแล้วนั้นสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาการอ่านในระดับต้น การฝึกแปลในระดับประโยค (ความยาวประมาณ 2-3 บรรทัด) น่าจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ทั้งนี้เพราะ**รากฐานสำคัญทั้งในการอ่านและการเขียนนั้นก็คือในระดับประโยค**นี้เอง เพราะถ้าผู้เรียนยังไม่มีความรู้และความเข้าใจที่แท้จริงในระดับประโยคแล้วก็ป็นธรรมดาอยู่เองที่จะอ่านข้อเขียนซึ่งมีระดับความยากง่าย และความสั้นยาวแตกต่างกันไปอย่างไม่รู้จะเข้าใจนัก และเมื่อจะต้องเขียนซึ่งก็ต้องอาศัยความรู้ในการสร้างประโยคเป็นสำคัญ ก็ยังเขียนได้ไม่ดีเพราะไม่ได้รับการฝึกฝนให้เขียนประโยคโดยใช้โครงสร้างแบบต่าง ๆ กันเท่าที่ควร ยิ่งให้เขียนยาวเท่าไรผู้เรียนก็จะยิ่งทำผิดมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เพราะขาดความรู้และการฝึกฝนให้เขียนในระดับประโยค ซึ่งเป็นรากฐานของการเขียนย่อหน้า และเรียงความ จึงนับได้ว่าการฝึกให้แปลในระดับประโยคนี้นอกจากจะช่วย

ให้ผู้เรียนแก้ปัญหในการอ่านของตนได้แล้ว ก็ยังอาจจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาทางการเขียนของผู้เรียนได้อีกทางหนึ่งด้วย

ผู้เขียนก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่เชื่อว่า Practice makes perfect. แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับกลวิธี ของการ practice ด้วยว่าจะช่วยแก้ปัญหของผู้เรียนได้ตรงจุดหรือไม่ และเนื่องจากโดยส่วนตัวของผู้เขียนเองนั้นมีความเชื่อว่าปัญหาในระดับภาษาเป็นปัญหาหลักของการที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน และเนื่องจากเชื่อว่าการสอนอ่านผ่านการแปลเป็นทางออกอย่างหนึ่งของการช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงปัญหาในระดับภาษาของตนและช่วยให้ผู้สอนได้รู้จุดที่ควรช่วยผู้เรียนแก้ไขได้อย่างชัดเจน จึงได้เขียนบทความเพื่อนำเสนอแนวคิดนี้ให้เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของผู้สอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษที่อาจจะเคยมีปัญหาดังที่ผู้เขียนเคยประสบมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะมีผู้เห็นประโยชน์จากแนวคิดนี้บ้างตามสมควร